

gyermekirodalmi lap
2025. november

NAPSUGÁR

KÉK ÉS ARANY

Virítanak az égbolton a sárga levelek – már amennyi belőlük még az ágon maradt. Ellátogatunk halottainkhoz a temetőbe. Márton, Erzsébet, Katalin és András napjait üljük, búcsúzunk az ősztől, készülünk a télre.

A Napsugár oldalain nyilak ellen fagypáncélt öltünk, Alkony-herceget búcsúztatjuk. Móra Ferenc megágyaz a méheknek, kiderül, ki a titokzatos pénteki vendég, és milyen titkot rejtenek a Házsongárd ablak nélküli házikói. Körülnézünk a marosvásárhelyi Bolyai Farkas Elméleti Líceumban.

Kószabószával Marokkóba utazunk, Erdélyben a görögnyeszentimrei Rákóczi-Bornemisza-kastélyt látogatjuk. Cseh Katalinnal bepillantunk a nemlátó gyerekek álmaiba. A kiejtés szerinti helyesírásról elmélkedünk, hétpróbások leszünk, majd vidám arcokkal kísérletezünk mókás-vicces, komoly-tudós, mesélő-mélázó barátokkal, a Napsugárral!

László Noémi
főszerkesztő

CÍMLAP: OROSZ ANNABELLA

NAPSUGÁR, gyermekirodalmi lap. LXIX. évfolyam 763. szám. Kiadja a NAPSUGÁR Kft.

Főszerkesztő: László Noémi • Képszerkesztő: Bak Sára • Szerkesztő: Berki Tímea

Lapterv: Division Boutique Agency • DBA (www.teamdba.co)

Megrendelhető: 400462 Cluj, Bld. C. Brâncuși nr. 202 ap. 101 • 0264418001

naps.sziv@napsugar.ro • www.napsugar.ro • www.facebook.com/napsugar.szivarvany

A lapok árát a következő bankszámlákra várjuk: RO45RNCB0106026602080001 BCR CLUJ,

RO70BTRL01301202P90961XX BT CLUJ, SC NAPSUGÁR-EDITURA SRL, CUI: 210622.

Készült a kolozsvári TipoOffset Kft. nyomdájában, nyomdai előkészítés: Komáromy László.

ISSN 1221-7751

ÁRA 10 LEJ

TÁMOGATÓINK:

BENEDEK ELEK

A JÉGPÁNCÉLOS VITÉZ

A Homoród völgyében fekszik Keményfalva, egy kicsi székely falu: ott most is emlegetik Lakatos Jánosnak s a dédunokájának cselekedeteit.

A keményfalviakat is sokat sanyargatták a tatárok. Jó szerencsájük volt a falun felül a Hollókő nevű sziklaszál, melynek barlangjában megmeghúzódtak. Egyszer azonban nyomon követték a tatárok a menekülő keményfalviakat.

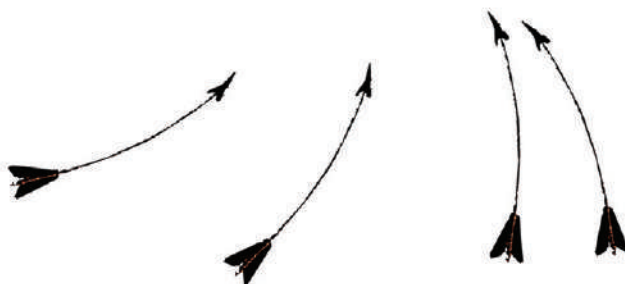
Már-már a barlangnál voltak, mikor a nép vezére, Lakatos János, megfordult, célba vette dupla csövű puskájával a tatárok vezérét, a veresbélű kánt, akit azért neveztek veresbélűnek, mert tetőtől talpig veres volt az öltözete. Az első lövésre lefordult a kán fekete paripájáról.

Lakatos másodszer is lőtt, s a tatárok, kik addig nem hallottak puska lövést, ész nélkül szaladtak most, hogy csak úgy zengett-zúgott a völgy!

Így mentette meg Lakatos János a keményfalviakat. Hanem a dédunokájáról még külön dolgokat beszélnek.

Ez is Lakatos János volt, de ez már nem elégedett meg azzal, hogy a falujába várja a tatárokat. Ha oda nem jöttek, ment ő utánuk. Járt-kelt, kalandozott mindenfelé a Székelyföldön. Egyszer Csík-Toplicán éppen akkor talált benyitni egy házba, mikor ott hét tatár nyilat kovácsolt.

A hét tatár egyszerre fogta rá a nyílveesszőt, de mind a hét vessző a Lakatos János feje fölé lőtt süvített ki az ajtón, mert Lakatos hirtelen a földre bukott. De nem ijedtségéből, hanem okos előrelátásból. Mert amint a nyílveesszők kiröppentek a feje fölé, abban a pillanatban felug-

rott, görbe kardját kirántotta, s miszlikbe aprította a hét tatárt.

Akkor kiválasztotta a tatárok lovai közül a legszebbet, egy szép aranyszőrű paripát, föl pattant rá, s elvágatott, mint a sebes szél. Hiszen jól tette, hogy lóra kapott, mert a falu közt csatangoló tatárok közül heten űzőbe vették.

Repült az aranyszőrű paripa, de repültek a nyílveesszők is Lakatos után. Ha egy eltalálja, vége az életének. Éppen az Olt partjához ért Lakatos. Nem gondolkozott sokáig, beleugrott a mély vízbe. Késő ősre járt az idő, hideg volt az Olt vize, s mire átúsztatott, a hideg víz ráfagyott a szűrére.

Mintha csak jégpáncélt húzott volna magára Lakatos János! Tetőtől talpig csillogott a testen a jég. Most már lövöldözhatték rá a nyilakat, mind visszapattogott a testéről. De nem is szaladt tovább. Megállt az Olt partján, s intett a tatároknak: jertek, jertek!

Hiszen jöttek is azok. Mind a heten átúsztatottak az Olton, de csak három úsztatott vissza. Négyet levágott vitéz Lakatos János, a többiek elszaladtak.

Ha a Homoród völgyén jártok, nézzetek be Keményfalvára, ott még többet is tudnak regélni Lakatos János vitéz tetteiről.

KARDA ZENKŐ rajzai

TÓTH ÁGNES

NOVEMBER

Meglopta az ős a fákat,
levéltárból ruhatárat
készített.

Barna köpeny, sárga kalap,
rőt sál libeg álla alatt
zizegve.

Mégis fázik, mikor ázik,
mezítlábasan bokázik
a sárban.

Dobbant a tél, csizmája nagy,
két szárában lapul a fagy
keményen.

Megdermeszti az ős lábát,
bemeszeli ruhatárát
merészen.

CSEH KATALIN

ŐSZUTÓ

Ködfátyol az ágon,
lebben avar-álom,
csupa fodros gallér
dércsipke-ruhákon.

A nap még hinteget
morzsányi meleget,
érzi, hogy nem elég,
serény a hűvösség.

Sápatag csillagok
nézik az ablakot,
a betört ablakot:
derűs nyár ott lakott.

Az erdön ködselyem,
hús álom ellebben,
hóharmatlány látja:
közeledik párja.

KISS LEHEL

IMRE-NAPI ALKONY

Ott lovagol Alkony-herceg,
útjában a
dús ködöket felveri.
Az égaján nyílt seb serceg
– a fénynek már
megszámálva percei.

Fagy agyara csattog-villog,
csordogál az ég
szivárgó méz-szaga.
Alkony-herceg egyet sóhajt,
aztán csend lesz:
ránk borul az éjszaka.

OZSVÁTH ZSUZSA

A SZÍV ÚTJA

Dobol a szív éjjel,
dobog a szív nappal.
Lüktet a vágy is benne:
mindig csak előre menne.

Nem benyomni féket,
az életet, mint éket
cipelni, hordani büszkén
a kijelölt út mentén

még délibábos célig.
Hol egyszerre beérik
a szó, a jó, a szép, a rút.
Vízzel telik a mélységes kút.

Egy korty belőle:
igyunk a jövőre!
És a szív egy utolsót dobban.
Na, ugye, hogy meg se kottyán?

NAGYÁLMOS ILDIKÓ

HALOTTAK NAPJÁN

Angyalok járnak köztünk,
ma emlékezni jöttünk,
remegő gyertyafényben,
millió csillag az éjben.

Velünk vannak ők,
mosolyban, dalban,
a szívünkben élnek,
egy kósza gondolatban.

A szeretet nem hal meg,
ne féljetek!

A szívben mindig elfér
egy szobányi meleg.

BERTÓTI JOHANNA

KULCS- SZAVAK

kelet
terek
veled
kerek
fények
lélek
léptek
évek

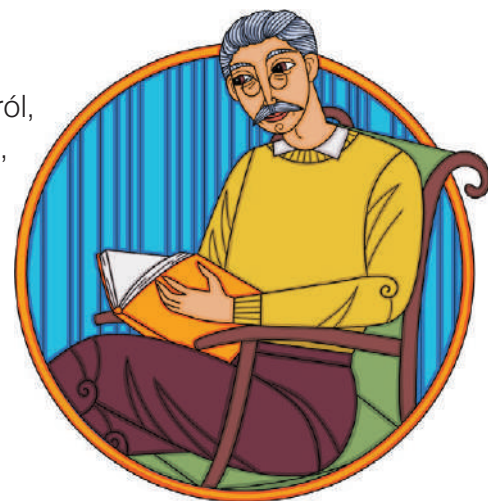
vágyak
bánat
vágat
fárad
nevet
szeret
vezet
hegek

megáll
lejár
leszáll
bezár
tudat
utat
kutat
nyugat

MOLDOVÁN MÁRIA rajza

◆
◆
◆ **MESÉK A ZÖLD FOTELBŐL.** Hallottatok Öcsiről, Krisztinkáról, Vilikéről vagy Vilmos atyáról? Találkoztatok-e Szikra Ferkóval, Győzelmes Gábrissal? Róluk egy zöld fotelben ülve mesélt nagy kedvvel Méhes György író. Szerzőinket arra kértük, az ő szellemében írjanak új történeteket mindannyiunk örömére!

SZÓCS MARGIT

A TŰZVÖLGYI REZERVÁTUM

A rezervátum

Aválaszlevél izgalommal töltötte el a nyomkeresőket. Végre kezükben volt az első fogódzó, egy Ariadné-fonál, melynek mentén el lehet indulni a rejtélyek labirintusában. A siker öröme egy sort hemperegtek a mezei kakukkfűtől illatozó fennsíkon. Amikor kitombolták magukat, vadsóskát szedtek a kövér fűben, hogy szomjukat csillapítsák. Megbeszélték a nap eseményeit, és a következő lépésen tanakodtak.

– Jobban kell figyelniük a jelekre. Ha nem sáros a kosár, és nem bízzák rám a tisztítását, sohasem jövünk rá, hogy fontos üzenetet rejt – állapította meg Ambrus.

– Biztosan Auróra sározta be, hogy feltűnő legyen – vélekedett Gábris.

– Rosszul is végződhetett volna a dolog, ha olyan felnőtt veszi észre a küldeményt, aki megakadályozza a további levelezést – mondta Sára.

– Mire gondolsz? – kérdezte Lili.

– Fogalmunk sincs, mit tudnak szüleitek Auróra hollétéről. Valamiért nem lehet őszinte valamásra bírni őket.

– Elmesélem Anyának a levél történetét. Fontos tudnia, hogy életben van a nővére – közölte Hanna.

– Ne tedd! – ellenkezett Sára. – Nincs még itt az ideje. Kockára tennéd a nyomozást. A felnőttek nem akarják, hogy rájőjjünk titkaikra. Jobb, ha nem hívjuk fel magunkra a figyelmet.

A többiek helyeseltek. Hanna lelombozódott. Sajnálta, hogy magában kell tartania az örömhírt. Többször is elképzelte, amint szülei hálával telten hősként ünneplik.

Ambrus összegezte a tudnivalókat:

– Kiderült, hogy az adományt a pincéből titkos alagúton át viszik el. Meg kell találnunk az alagút kijáratát. Auróra a patak folyása mentén élhet, és kapcsolatban van az adományra szorulókkal. Ki kell derítenünk, hol bukkan elő újra a patak a karsztos talajból, és sorra kell látogatnunk a vízparti településeket.

– Én már rég megszöktem volna egy olyan helyről, ahol elzártak a világtól és korábbi életemtől – mondta Sára.

– Mi van, ha önként vállalta a rejtőzködést? Ha elege lett mindenből, és új életre vágyott? – kérdezte Lili.

– Ha szabad volna, saját nevére levelezne – mondta Ambrus.

– Hagyjuk a nyomozást holnapig, kiránduljunk egy jót. Készítsünk magunkról légifelvételt. Elhoztam a drónom, röptessük fel – javasolta Gábris.

A drón mindenkit érdekelt. Liliék háza felé vették az irányt. Ambrus gyermekláncfűt szedett Sárának. A lány koszorúba fonta a virágot, fejére tette. Jól illett napbarnított bőréhez, zöld szeméhez.

Liliék háza sziklára épült. Szabálytalan alakjával belesimult a tájba. A tágas, magas nappa-

li közepén élő fa virult. A konyhából finom illatok szálltak. Héjában sült burgonya készült fokhagymás sajtmártással. Matild, Lili anyja házi bodzaszörpöt töltött a poharakba. Amikor betoppantak, Vendel bűvész épp egy új trükkjét gyakorolta. Termetes fehér nyúl ugrabugrált körülötte.

– Gyertek, üljete asztalhoz – hívta a gyerekeket Matild.

– Megnézhetjük a bűvészmutatványt? – kérdezte Ambrus Vendeltől.

– Még dolgoznom kell rajta a holnapi produkcióra – mondta a bűvész, és tányérjára tett két burgonyát.

– A városi cirkuszban lépsz fel? – érdeklődött Lili.

– Nem, csak egy rövid turnéra megyek, estére hazajövök – válaszolta Vendel.

– Veled mehetünk? Pont beférünk az autóba – ajánlkozott Lili.

– Nem vihetlek magammal. Ígérem, este eljátszom nektek a teljes műsort – mondta Vendel.

Ebéd után kirándulni mentek. Magukkal vitték Gáspit, a fehér nyulat, meg Lulut, a tacskót.

Sárát és Gábrielt elvarázsolta a sok zöld dombhát, a makulátlan kék ég. Élvezettel szívták a tiszta, hegyi levegőt. Gábiel drónja óriás bogárként körözött fölöttük.

Az ösvény egy szögesdróttal bekerített terület mellett vezetett. Egymástól szabályos távolságban elhelyezett táblák piros betűkkel hirdették: BELÉPNI TILOS!

A gyerekek megpihentek. Lili hagyta Gáspit ugrándoizni.

– Miért tilos az elkerített helyre belépni? – kíváncsiskodott Sára.

– Természetvédelmi terület. Két ór vigyáz rá. Az egyiket Kabátnak hívják, mert télen-nyáron hatalmas katonakabát lötyög rajta. A másik Vigyor. Folyton szélesre húzza az ajkát, mintha valamikor szájára fagyott volna a nevetés. Barátságatlanok. Állítólag családjuk Amerikába menekült előlük – mesélte Hanna.

– Életveszélyes karsztképződmények is vannak itt... – mondta Lili, amikor a kutya ugatni kezdett. A nyúl megijedt, nekiiramodott, és a

szögesdrót alatt átbújva eltűnt a rezervátum bokrai között. A kutya a nyomába eredt.

Lili kétségbeesett. Szeme előtt híg vízfesték-ként folyt össze a táj, a többiek hangja foszlányokban visszhangzott fülében.

– Mi lesz most? – nyögte sápadtan. – Nem kerülhetek apa szeme elé Gáspi nélkül. Ő a bűvészmutatvány főszereplője.

– Visszahozzuk. Igyál egy kis vizet – vigasztalta Gábiel, és egy palackot adott a lány kezébe. Aztán könnyedén átugrott a szögesdrót-kerítésen.

Ambrus vastagtalpú túrabakancsával sértetlenül átmászott a drótokon, és a lányokat is átsegítette a tiltott területre.

(Folytatjuk)

VASS JÓZSEF rajzai

A MÉHEK TROMBITÁSA

Úgy bizony, van ám a méheknek trombitása is. Az a kötelessége, hogy napkeltekor kiálljon a kaptárajtóba, és ébresztőt dudáljon a többieknek.

Tu-tu-tú, süt a nap melegen!
Kifelé, aki méh, sebesen!
Munkára, dologra, előre!
Erdőbe, ligetbe, mezőre!
Csupa fény a világ, tu-tu-tú,
csupa méz a virág, tu-tu-tú!

Hallottam én ezt a nyáron akárhányszor. Elég volt egyszer-kétszer megharsantani a trombitát, s tódult kifelé zsongva, zsibongva az egész raj. Nem maradt más otthon, csak a betegek, akik elrontották a gyomrukat a sok virág-mézzel. A többiek szétoszlottak erdőbe, ligetbe, mezőre, s haza se kerültek, míg össze nem szedtek egy-egy tarisznya virágport.

Bezzeg fújhatja így ősz tájban a keltegetőt a kürtös, nem akarják hallani a kis mézgyárosok. De ő azért csak fújja, fújja a nótáját, hiszen úgyszincs egyéb dolga. Ebben legalább kimelegszik egy kicsit, mert bizony neki is szellős már a gúnyája.

Délfelé, mikor fölmelegszik az idő, egy-két fiatalabb méhecske rászánja magát a kirándulásra. Fiataloké a világ, körülnéznek benne egy kicsit. Hátha akad még valamerre legelnivaló.

Bizony nem akad már. Nagy dongással repülnek ki, fázósan, hallgatagon szállingóznak vissza.

– Csúnya világ van már, bátya – mondják az ajtónálló trombitásnak. – Csúnya világ, nincsen virág. Híre sincs az illatos kakukkfűnek, kiszántották a tisztas füvet, az édes somkórónak is csak a kóróját zörgeti a szél.

– Hát a pitypang? Aranylik-e még tőle a mező?

– Mióta a dér megcsípte, keserű a méze, mint az öröm.

– No, akkor én is más nótát fúvok – döngicséli a trombitás méhecske –, csak igyekezzenek befelé, gyerekek.

Még egyszer megcsillantja szárnyát a bágyadt napsugárban, megkapaszkodik az ajtófélfában, és rákezd keservesen a takarodót:

Aki méh, befelé!
Szerszámokat vedd elé!
Vackolunk, vakolunk,
télnek ajtót nem hagyunk!

Nagy zenebona támad erre a kasban. Megindul a vizsgálat: rendben van-e télire az ország? Épek-e a hálókamrák, tele vannak-e az éléstárak, a mézes csűrök? Ha valahol repedés van, dologra hamar, kőművesek, pallérok, ácsok, takácsok! Minden lyukat befoldanak, minden zugot kipárnáznak, aztán szép sorjában lepihennek egymás mellé, s csendesen álomba zümmögik magukat.

Hát a trombitás méhecske? Ő utolsónak marad. Még egyszer kiáll a kapuba, de most már befelé fordítja a trombitáját, s úgy dúdolja el rajta a méhek altatóját:

Tra-ra, tra-ra!
Méhek hada!
Jó idebenn jó melegen
szenderegni, szép csendesen.
A kürtös is álmos nagyon,
a nótát már el is hagyom.
Ha a tavasz új napja süt,
s mézes virág ring mindenütt:
halljátok majd keltő szavát –
szép álmokat, jó éjszakát!

Azzal ő is lefekszik a többi mellé.

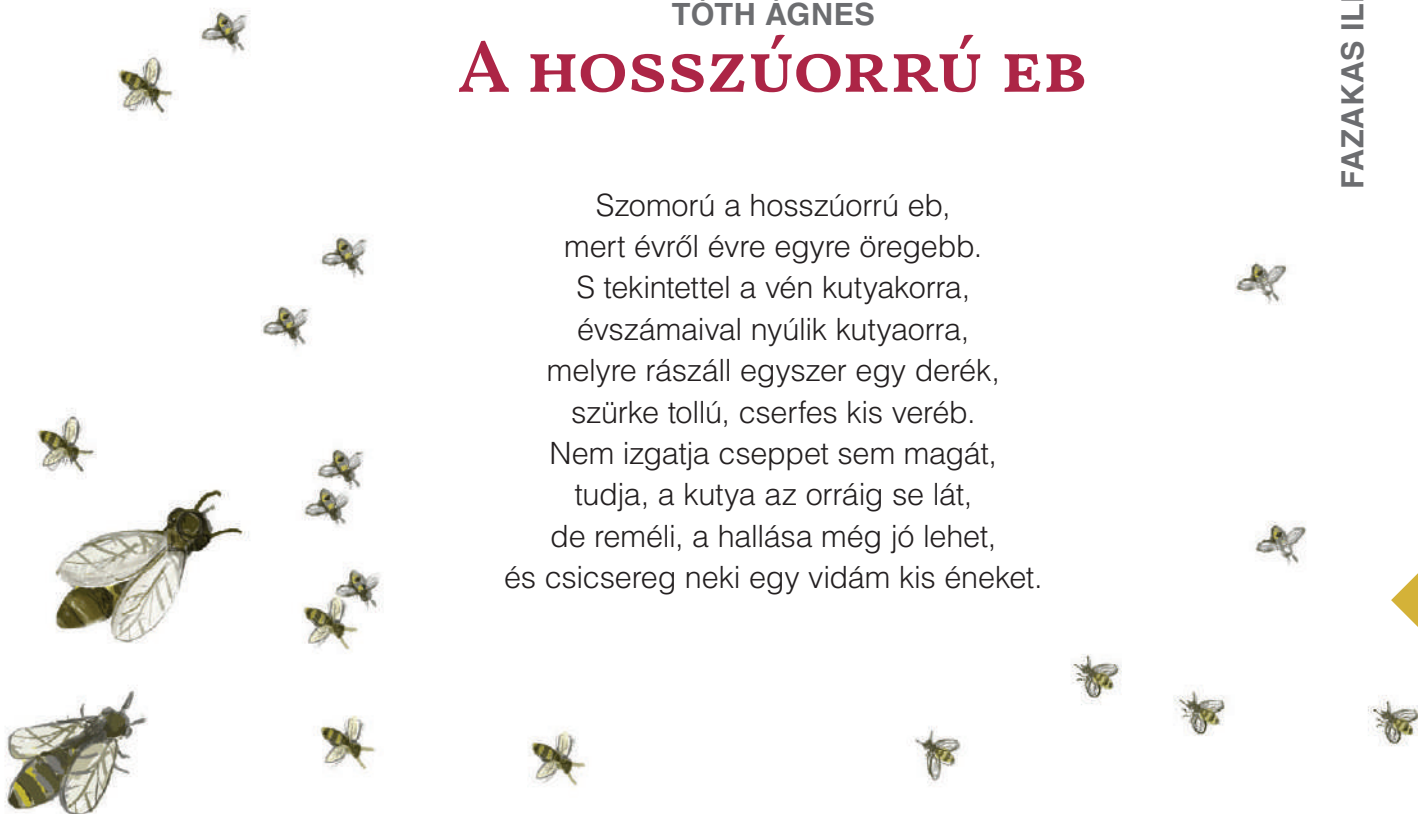

TÓTH ÁGNES

A HOSSZÚORRÚ EB

Szomorú a hosszúorrú eb,
mert évről évre egyre öregebb.
S tekintettel a vén kutyakorra,
évszámaival nyúlik kutyaorra,
melyre rászáll egyszer egy derék,
szürke tollú, cserfes kis veréb.
Nem izgatja cseppet sem magát,
tudja, a kutya az orráig se lát,
de reméli, a hallása még jó lehet,
és csicsereg neki egy vidám kis éneket.

FAZAKAS ILDIKÓ rajzai

A PÉNTEKI VENDÉG

Márciusban megkapta a címet. Men-
nie kellett. A tükör elé lépett, azon
töprengett, hogy mit vegyen magá-
ra. Milyennek mutatkozzék?

– Piros ruhácska, még molytalan... áh, ko-
molytalan!

Morcosan bámult a tükörbe. A kép nem vál-
tozott, bármit is aggatott magára.

– Ó, az örök fekete köpenyem, kiemeli a
szemem színét – morgott. – Hiába, magamat
nem csaphatom be! Na de lássuk, mit tudunk a
következőről. – Azzal a köpenye zsebéből elő-
vette öröknoteszét.

– Ligethy Nusi, néhai Ligethy Lénárd neje,
Acél, a hűséges társ. – Ó igen, Lénárdra emlék-
szem. A meglepődésére, amikor megkérdez-
tem, felismer-e, s ő azt hitte, egy régi tanítványa
vagyok. Még akkor is azon töprengett, ki lehe-
tek, mikor felvezettem az aranylépcsőn! Mit is
hordott? Ez jó lesz! Krémszínű öltöny, habos
selyemnyakkendő, barna lakkcipő, na meg az
elmaradhatatlan kalap. A hangomat is elmélyí-
tem: khm, khm. Kész. Indulhatok.

Nusika Acél kandúr nemes fejével a vállán
szunyókált. Kopogtatás riasztotta fel őket. Fur-
csa érzés telepedett Nusira. Amióta csengőt
szereltek, senki nem kopogott az üveges ajtón.
A zajra fülét hátracsapva, kurrogva földre ugrott
Acél is. Nusi nyugtatta, majd kiszólt örökifjú
hangján:

– Nyitva! Kerülj beljebb! – mire „az, akit rit-
kán várnak” belépett.

Nusi felsikoltott, de nem ijedtében:

– Lénárd, Lénárdom, végre hazajöttél! S még
mielőtt a vendég ellenkezett volna, két vékony
kar átfogta és húzta a nappali felé.

– Gyere, ülj le, megvan még a kockás fote-
led. Sütöttem meggyes piskótát, a kedvence-
det. Minden pénteken sütök.

A vendég, akit általában nem kínálnak,
leült. Nusi kezébe nyomott egy nefelejcses kis-
tányért tele cukorhavas, piros pettyes piskótá-
val. A vendég megkóstolta. Mivel munkaruhá-
ban volt, érezhette az ízét. A porcukor finoman
megült a szájpadról, a piskóta lassan össze-

olvadt a savanykás meggy-ízzel. Még soha nem evett ilyen finomat.

– Köszönöm – hebegte az üres kistányérra meredve.

– Készen állok, Lénárd, indulhatunk! – patant fel Nusi a vendégre kacsintva. Kék szeme úgy mosolygott, mint a tányérokban a nefelejcsék.

– De hát... honnan tudod, hogy azért jöttem, hogy elvigyelek?! – csodálkozott a hivatlan vendég.

– Ó, bocsáss meg! Köszönöm, hogy néhai férjem képében jöttél, de ő soha nem kötötte volna ilyen rendetlenül a nyakkendőjét!

A vendég a pici asszonyra meredt, majd évszázadok óta először nevetni kezdett. Torkából olyan frissen tört elő a kacagás, mint föld alól az új forrás. Nusi vele nevetett, majd amikor elcsitultak, a vendég önmagát is meglepve ezt mondta:

– Khm, tulajdonképpen, talán nem is kellene annyira sietni, Nusika... a címre jöttem, hát valamit vinnem kell, de nem muszáj... khm... khm...

– Van néhány pimasz légy a konyhámban, ha az megfelel – mondta cinkos mosollyal Nusi.

– Igen, azokat elviszem, de jövő pénteken újra eljövök. Még soha nem kóstoltam almás tésztát – mondta a vendég az üveges ajtó kilincsének.

Nusika rátette kis kezét a távozó karjára, és bátorítón megszorította. Azzal sem törődött, hogy jeges dermedtség kúszott a válláig.

– Viszlát, pénteken! – csivitelte.

A hét gyorsan elrobogott, s ismét péntek lett. Ketten is várták a pénteket. Aztán elmúlt a tavasz, a nyár is és már sárgultak a levelek. Nusika minden pénteken vendéget fogadott. Etette süteményekkel, arany teákkal itatta, sőt, egyszer még egy pohárka saját készítésű tojáslikórt is rábeszél. Megszokta azt is, hogy lehül a szoba, amikor a vendég ott van. A társalgás annál pezsgőbb volt. Közben a házból szerre eltűnedeztek a legyek, a pókok, az összes rejtőző ászka, néhány kíváncsi veréb, ami a párkányra merészkedett, de még a szű is a hitvesi ág lábából. Sok kicsi sokra megy...

Aztán egy novemberi pénteken pilinkélni kezdett a hó, és a kiadós uzsonna után hárman léptek ki az üveges ajtón: egy elegáns, bajuszos úr, egy szintén elegáns, szintúgy bajuszos büszke kandúr és egy apró, kontyos asszonyka. Karonfogva, csevegve sétáltak a park felé a sűrűsödő hóesésben. Leheletük nem párállott, lábuk nem hagyott nyomot a friss havon.

A NAGY BEVÁSÁRLÁS

3. rész

Az aprózáros nénik mindent kikészítettek a pultra nagy kacagva: a halom nőttön nőtt.

– Aztán hogy fogod ezt egyedül hazavinni, te gyerek?

A kislány nem tudta, mit feleljen, de érezte, hogy ez egy jól sikerült bevásárlás lesz, valóban ügyesen beszerzett sok élelmet, amire a családnak szüksége van. Szeretett „szerezni” kisgyerekkora óta. Amikor valaki becsengetett hozzájuk, akár vendég jött, akár a szomszéd vagy a villanyóra-leolvasó, bárki, a kislány rohant, hogy ő engedje be az érkezőt, kivágta az ajtót, és nekiszögezte a kérdést a látogatónak:

– Mihoztál?

Így volt ez minden alkalommal, és nem tántorította el őt az sem, ha az illető nem volt ismerős, vadidegeneknek is ugyanúgy feltette a kérdést, nem szeppent meg senkitől. Kivétel nélkül mindenkinek adnia kellett valamit, ha bebocsá-

tást akart nyerni hozzájuk, senki sem tudta kikerülni a kislány gyűjtőszennvedélyét.

– Vámos lesz a gyerekből, meglásd! – viccelődtek édesapja barátai.

A felnőttek általában élvezték a dolgot, kivéve talán a nagynénjét, aki mindig megkérdezte:

– Nem vagy te egy kicsit szemtelen, te lány? – de azért ő is hozott valamit mindig.

A szülei elnézően mosolyogtak, hagyták, hogy csinálja – majd elnövi, gondolták, meg aztán mulatságosnak is tartották gyermekük életrevalóságát. A kislány gyűjteménye így szépen gyarapodott minden beléptetéssel. Tollak, kariókák, grafitceruzák, többféle hajcsat, különböző Lenin-jelvények, pionírkitűzők, kifestő, kiscsoki, csillogó nyakkendő, egy munkásberet*, illatos radírok, rágógumispapír, de színes kekrágó is, egy fekete-fehér fotó Gina Lollobrigidáról, kerek söralátét *Bar de zi*** felirattal, fényes vadgesztenye-figurák, színes szalvéták,

ABLAKOK NÉLKÜL

Nagyapa, ezeknek a házaknak miért nincs ablakuk? – kérdezte homlokát ráncolva Marion.

– Ezek valójában kripták. A Házsongárdi temetőben nincs szükség ablakokra. Akik itt laknak, mindent láttak már, mindent jobban látnak, mint mi.

– Be lehet menni ezekbe a házakba, vagy zárva vannak?

– Zárva, de elmondhatok pár dolgot abból, amit tudnak.

– Van kulcsod, nagypapa? Hogyan beszél-tél velük?

– Itt, Kolozsváron, a Házsongárdi temetőben olyan sokat mesélhetnek akár a fák is, nincs idő, hogy mindent elmeséljek neked.

– Hogyhogy? – csodálkozott Marion. – Vég-telen sokat mesélnél, és még titokban maradna valami? – És belerúgott egy kavicsba.

– Ez a kavics most elgurult. Még sok kő mozdult el ebben a szép kertben. Az összes emlékezik valamire. Főleg azok, amelyeken fel-irat van.

– Mennyi titok van itt! – kiáltott Marion. – Mit jelent a Házsongárd? Azt sem tudnám meg-mondani, milyen nyelven van.

– Meg lehet fejteni az értelmét. Ugyanúgy, mint ezeknek a gót betűknek is.

– Milyen betűknek? – kapta fel a fejét Marion.

– Mindegy – mondta nagypapa. – Itt sok fel-irat van latinul meg sokféle nyelven.

– És minden megfejthető, úgy, mint a Há-zsongárd szó, és az ablaktalan házak lakóinak története? – kérdezte Marion.

– Igen, és marad bőven titok is – kacagott nagypapa.

– Akkor mesélj a lakókról, hátha kisebb lesz a titokhalmaz – mondta Marion, és rátett egy követ egy nagy kőrakásra. – Szeretném, ha el-mesélnéd, ha nem túl félelmetes.

– Ugyan, a temetőnél csendesebb, nyugod-tabb helyet el sem tudok képzelni. A történet is nyugodt lesz, nem félelmetes.

Míg nagypapa mesélt, Marion a kövek és kavicsok között keresgélt. Mintha kulcsot kere-sett volna ahhoz az ablak nélküli házhoz, ame-lyik érdekes homlokzatával, díszével mindig megragadta a figyelmét. Szeretett volna bejut-ni, de az ajtók mindig zárva voltak.

Nagypapa mesélt.

– Már nem tudom, ez a fa mesélte-e vagy valaki azok közül, akik itt laknak. Nem fontos. Volt egy férfi meg egy nő, ebben a városban éltek. Szinte mindenkit ismertek, és szerették volna mindenki történetét elmesélni. Sokat me-séltek, néha egymás szavába vágva. Volt, aki-ről csak annyit tudtak, hogy evett vargabélest, másról olyan hosszasan meséltek, hogy már a gyerekek nevének felsorolását eluntam. Ha év-számokat kértem tőlük, nem tudtak mondani. Minden évben szomorúak voltak, amikor ez a fa hullatni kezdte elsárgult leveleit. Ilyenkor, novem-berben.

– Miért volt olyan szomorú a hölgy és az úr, mikor hullottak a falevelek? – kérdezte Marion.

– Mert olyan szép a fa, amikor zöld. Mintha könnyek hullanának, amikor a levelek hullanak.

– Lehet, hogy a fa szomorkodik – állapította meg Marion.

Nagypapa is szomorúnak tűnt. De Marion szerette, ahogy sűrűn és játékosan hulldogál-tak a levelek, és ide-oda szállingóztak. Nagy-apa folytatta a mesét.

– A férfi minden kavics mozdulásakor el-mondott egy történetet. Elgurítottam egy kavi-csot, az nekiütközött egy kőnek, és már mesél-te is Lang úr, hogy egyszer volt ez a fiú, akire a kő emlékezik. Annyit tanult, hogy a legbonyolul-tabb írást is meg tudta fejteni. Igen, folytatta Lang asszony, de levelet írt neki valamelyik fel-menője, ismeretlen nyelven, és elrejtette itt, egy

kriptában. A fiú megtalálta, és megfejtette a szöveget.

– Miről szólt? – kérdezte Marion.

– Hát arról, hogy a kert egyik sarkában el van ásva egy kő és pár értéktárgy, amelyeket egy régi nagypapa hagyott hátra, mert fiainak is hagyni akart a vagyonából.

– Megtalálta a fiú a kincset? – kérdezte Marion.

– Csak a követ találta meg. Az úr nagyon szerette a feleségét. Annyira, hogy verset írt neki, amit rávéstek erre a kőtáblára. Mindenki ír szerelmes verset, de ez tényleg különleges volt. Csak két strófa, négy-négy sorral, mégis zseniális. És még tréfás is.

– Mit csinált a kövel a fiú? – kérdezte Marion.

– Semmit – válaszolta nagypapa. – Elvesztette, de a verset megtanulta. És már nem is érdekelték a kincsek. Korábban költekezett, de megváltozott, és azt követte, amiről a vers szólt.

– Mi volt az?

– Semmi különös, de a fiú nagyon barátságos és segítőkész lett. Még tréfálkozni, viccet mesélni is megtanult.

– És a vers elveszett a kőtáblával.

– A kőtábla valóban elveszett, de a verset a fiú nem felejtette el.

– El tudod szavalni azt a verset, nagypapa? – kérdezte Marion.

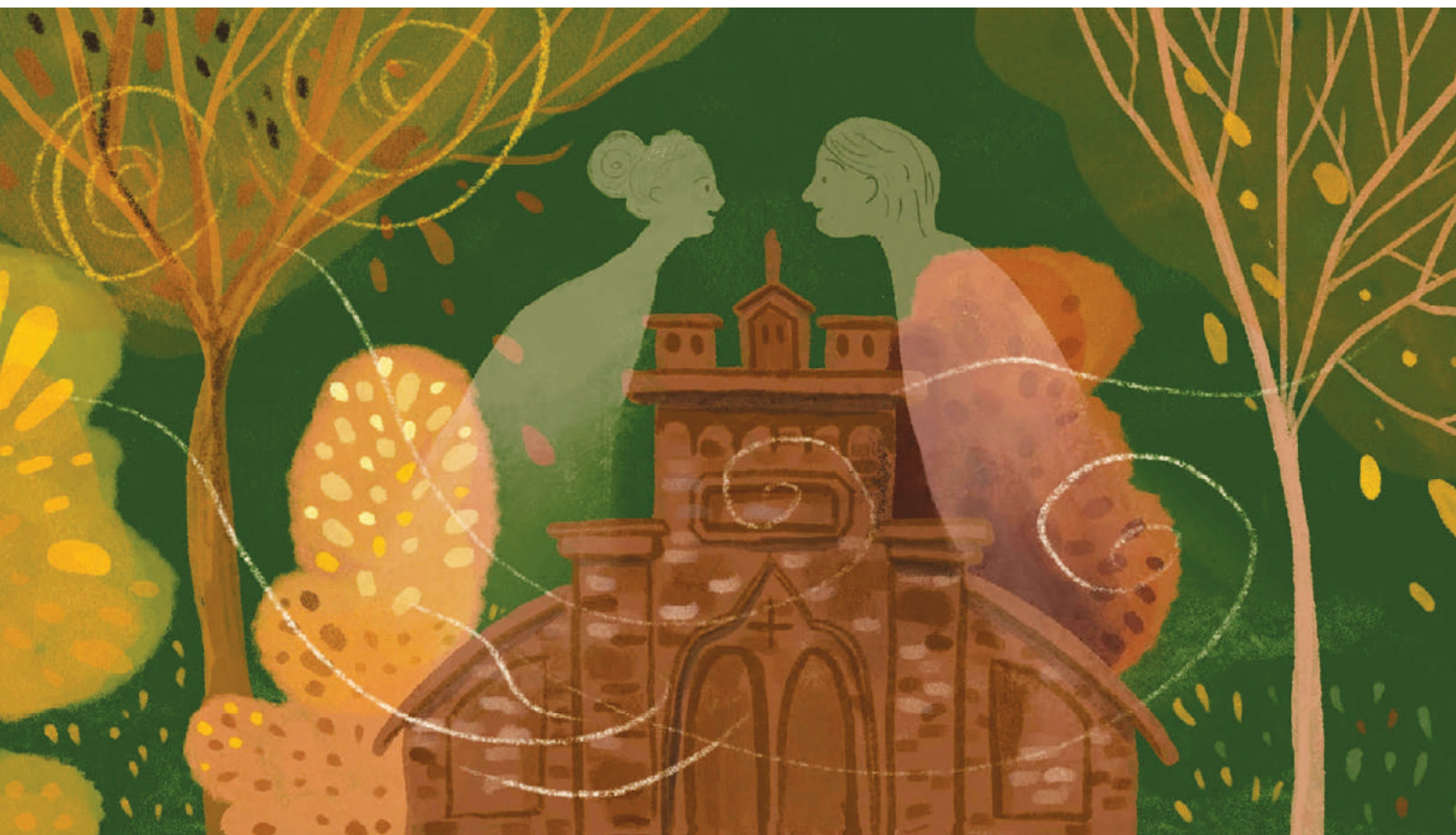
– El tudnám, de nem ismered a nyelvet, amelyen íródott. Sajnos lefordíthatatlan.

– Értem – mondta Marion.

Egy darabig csendben ültek. Időnként feltámadt a novemberi szél, megrázta a fákat. Aztán Marion gondolt egyet. Nagypapa egyetértett azzal, amit Marion a fülébe súgott. Mindketten tudták, hogy nagypapa emlékezőtehetsége már nem a régi, és idővel sajnos elfelejti ezt a verset is. Úgyhogy addig sugdolóztak, hogy végül nagypapa mégis elszavalta a költeményt. Nem egyszer-kétszer, hanem amíg Marion megtanulta. Bár ismeretlen nyelven volt, a kislány is át tudta élni az érzést, amit a poéma közvetített. Még nevetett is, mintha értené a tréfát a sorok mögött.

Ahogy mondogatta, épp azelőtt az ablaktalan ház előtt ment el, amelyik érdekes homlokzatával mindig feltűnt neki, de sosem lehetett oda bemenni. Pillanatra megállt, és elsutyurázta a verset. Nagy csörrenéssel szétnyíltak az ajtók. És Marion egy csapásra felfedezett minden titkot, ami odabent rejtett.

SZUCHER ÁGNES rajzai

KÓSZABÓCSA TANODÁJA – NYELVEK, KULTÚRÁK

MAROKKÓ

Asz-szalámu alajkum
= Béke veled!

A régi európai utazók a Gibraltári-szoroson áthajóztak Marokkóba, és Tangerben kikötöttek. A legnyugatibb arab ország szomszédai: északon Spanyolország és a Földközi-tenger, nyugaton az Atlanti-óceán, délen Mauritánia, keleten Algéria.

برغمل (al-Magrib) = Marokkó,
azaz napnyugta, nyugat

Változatos tájakon, az Atlasz-hegységben bolyongunk, elszédít a 4165 méteres hófödte Jebel Thoubkal csúcs. Az Oukaïmeden síkőzpont még zárva, így a Thoubkal Nemzeti Parkban túrázunk és ragadozó madaraktól tartunk. Hajóval jutunk be a 100 méteres Ouzoud vízeséshez. Míg felnézünk a tetőn álló kis malomra, a huncut szirti makákók fejünkre telepednek.

Ouzoud = a gabona őrlése

Tölgyeseket, fenyveseket, Atlasz-cédrust látunk. Itt szabadon él a tarvarjú, máshol állatkertből próbálják visszavadtítani. A Dades folyón ereszkedünk sziklacsodák, zöld oázisok között. Ait Benhaddout, a berber erődfalu világörökségi helyszín, itt filmezték a Názáreti Jézus és a Gladiátor pár jelenetét. A Merzouga aranydűnéinél tevegélünk, homokdeszkázunk. A lankás Szaharában a 33 millió marokkói közül csak 3 millió él. Datolyát, narancsot, parafát, kendert természetnek itt a nagyvilágnak. Folyékony aranyuk az argánolaj, amit az argánfa magjából kézzel sajtolnak. Fára mászó kecskék segítik a magok begyűjtését. Az M'Goun-völgyben a nők évente 4000 tonna vadrózsát gyűjtenek. Rózsavíz, szappan, francia parfüm készül belőle. Gránátalmát kóstolunk. Juhgyapjából készült *dzselabbát* próbálunk. A *qob* nevű csuklya naptól, széltől is óv. A helyiek vallási okból hordják, hogy testüket eltakarják, színével azt jelzik, hogy házasok-e vagy sem. A leleményesek a csuklyában élelmiszert visznek.

Marokkó királya, VI. Mohamed az angol királynál is gazdagabb, mindenhol van palotája. Mindegyik a látogatók előtt zárt lakóépület. A nép szegény és vallásos. Az adzán éneke imára hív, és a férfiak a mecsetbe rohannak imádkozni. Az asszonyok házimunkát végeznek, ők a családok összetartói.

Fez, Marrakech, Meknes és Rabat királyi városok. A fővárosban, Rabatban a Hasszán-torony és mecset-csonkja csalogat. Az óvárosban a legrégebb könyvesboltot a 77 éves Mohamid Aziz vezeti, aki napi 5-6 órát olvas. A Chellah romkertben gólyák fészkelnek. Fez óvárosának 9000 sikátorában a szag után tájékozódva eljutunk a bőr-cserző műhelybe, ahol megtudjuk, hogy készül a cipőhöz való bőr. A Korán-iskola apró mozaikos falai, cédrus- és márványfaragásai között tanulnak a 4 évesnél nagyobb gyerekek. A fehér házairól elnevezett Casablanca kikötővárosban újabb Hasszán-mecsetet látunk. Ide 25 000 hívő fér be, padlófűtés, elektromosan nyíló ajtó, Mekka felé mutató lézersugár működik benne.

Marrakech főtere labirintussal körülvett piactér, a Jemaa el-Fnaa, a Lefejettek tere. Kígyóbűvölők, majomidomárok, hennafestők nyüzsögnek itt. Sáfrányfesztivál és a marokkói függetlenség napja zajlik. Chechauenben a szúnyogok nem bírják a kék színt, ez a város védjegye. Macskába, szamárhoz, tevébe botlunk. Riadban kertes, szökőkutas házban alszunk, mint Aladdin.

Reggel a tetőterazon növények, madarak között tisztátalan bal kezünkkel búcsúzunk, jobbal lekvárba mártjuk a lapos kenyeret. Marokkói mentateát kortyolunk. Ebédre cseréptálban főtt *tajine*-t (tazsint), húsos, zöldséges ételt eszünk. Mézzel, mandulával, argánolajjal készült *amlou*-t kóstolunk.

kuzina (قنيزوك) = cocina (spanyol),
cuisine (francia) = **konyha**
simana (اناميس) = **semana** (sp.),
semaine (fr.) = **hét**
tangerine = mandarin

a *berber*. A darija szóbeli nyelv, írásban a modern arabot használják. Franciából, spanyolból kölcsönöznek szavakat. Magánhangzóik rövidek, gyakran ki sem mondják őket.

A marokkói berber kultúra szájhagyomány útján terjed. Sokan írástudatlanok. Tudósaik régi tuareg sírkövek felirata alapján új berber ábécét dolgoznak ki. Már van saját tévéadójuk. A gyerekek barátságosak, de nem szeretik, ha főtözzük őket. Ruháikat nem cserélik naponta, rózsavízzel frissítik testük. A házakban nincs fürdőszoba. Mindenki *hammamba*, fürdőházba jár, külön férfiak és nők. Az asszonyok itt találkoznak, pletykálnak, gyermekeik házasságát intézik. A testi megtisztulás Ramadánkor különösen fontos. Hogy ezt megértsük, Tahar Ben Jelloun könyvét olvassuk és szüleinket, tanítóinkat faggatjuk. Kalas Györgyi *Világkóstolójából* új recepteket próbálunk ki, *Hárun Arrasid gyűjteményéről* olvasunk. Fantáziánkat szabadjára engedjük, de tudjuk, hogy Marokkóban az egy lovas előadás.

Mindenhol franciául alkudozunk. 1912 és 1956 között Marokkó Franciaország védelmét élvezte, ez volt a politika, az oktatás, az üzleti élet nyelve. Az ország hivatalos nyelve a marokkói *darija arab* és az *amazigh*,

A magyarok honfoglalása előtt három évtizeddel már egyetem működött Fezben. Mikor és ki alapította?

Összeállította: BERKI TÍMEA

ÉPÍTETT ÖRÖKSÉGÜNK

A GÖRGÉNYSZENTIMREI RÁKÓCZI–BORNEMISZA- KASTÉLY

Görgény várának romjait visszahódította a természet a Rákóczi-hegyen. A történelem viharai átvonultak, a vár köveit a faluban épülő kastélyhoz hordták.

I. Rákóczi György fejedelem fontos erdélyi birtokot hozott itt létre a XVII. században. Udvarházat és reneszánsz stílusú vadászkastélyt építtetett. Fiának levélben írta meg, hogy milyen jól sikerült vadászatban volt része 1640 szeptemberében: „tegnap is öt medvét, négy őzet, két rókát, egy nagy erdeit (kant) ölettem mind puskákkal, ma is ebédig öt medvét, egy nagy erdei kant, kinél soha nagyobbat nem láttam...”

1717-től a birtok száz évre a Bornemisza családhoz került. Bornemisza János barokk stílusban építkezett. Ovális alakú kápolnát toldott az épületekhez. Aki a kastélyban ébredt és a főhomlokzat ablakain kinézett, a gyönyörű virágoskertre látott, ahova a bolthajtásos bejáraton érkezhettek a vendégek. Őket a kapuépülettel szembeni vendégszobákban szállásolták el a manzárdtetős, díszített épületben, melynek barokkos bejárata ma is látható. Oldalt tornácos épületek állnak.

A három épület, a díszudvar és a főépület mögött húzódott a tágas kastélypark, ahol 350 féle ritka növény élt. A kert régi tavát, árkait a Görgény pataka táplálta. A kastélypark az egyik legépebb, máig megőrzött arborétum, dendrológiai park.

Az 1848-as forradalom idején a kastélyt kirabolták, de a Bornemisza család gondját viselte. A száz év lejártá után a birtok a magyar állami kincstárhoz került. Az állam 1881-ben Ferenc József osztrák császár és Erzsébet királyné fiának, Rudolf trónörökösnek ajándékozta azt. A sáromberki gróf, az Afrika-utazó Teleki Sámuel trófeáit a vadászkastélyba hozta ekkor, és vadászatokat szervezett a trónörökösnek. A résztvevő hírességek a kerti pavilonban pihentek. Így tett VII. Edward angol király walesi herceg korában, vagy Lipót bajor király.

Rudolf korai halála után itt erdészeti, erdőri szakiskola nyílt. A XIX. század végén Erzsébet tiszteletére fás ligetet ültettek, azt emléktáblával és -asztallal jelölték. A két világháború között itt zajlottak a román királyi család vadászatai. Ma a kastély a Maros Megyei Tanácsé, a Megyei Múzeum felügyeli és gondozza.

Marosillye

A görgényszentimrei birtokot bérlő Bornemisza család 1716-ban Bethlen Katától megszerezte Marosillyét. Bornemisza Ignác 18 falut a kastélyhoz csatolt, nagy gazdasági uradalmat hozott létre. Utóda, II. Ignác a XIX. században oszlopsoros klasszicista kastélyt emelt. Fia, Tivadar és annak felesége, Jósika Róza bárónő a kastélyt félköríves ablakokkal, háromszögű timpanonnal szépítette. Sepsiiilyefalvi udvarházuk a XVIII. században épült barokk stílusban, ma iskola működik benne.

Sepsiiilyefalva

A görgényszentimrei kastély 1848-as pusztításakor a károkról listát készítettek, amely a belső berendezés gazdagságáról árulkodik. Ezen szerepel egy festett pohár szék lakatos munkával együtt, melyben volt huszan négy személyre való görgényi porcellán szervíz. Írjátok meg nekünk, mit jelent a pohárszék, hát a porcelánszervíz?

Összeállította: BERKI TÍMEA

Illusztráció: STARMÜLLER BORÓKA

GURULÓ ÁLMOK

3. rész

Milyen gyönyörű lehet ez az áruház, Istenem! – sóhajtoznak a gyerekek, mikor már az előtérben állnak, szorosan egymás mellett.

A szökőkút zúgása, a különböző hangfoszlányok: nevetés, ricsaj, hangos zene mindnyájukat elbűvöli. Ingrid egy ruhaüzlet kirakatát simogatja, majd az arcát is odanyomja. Hideg az üveg, mégis kellemes érzést kelt benne. Aztán a játékrészlegen sok-sok játékot végigtapint, megszagolgatja őket, de hamar elmegy a kedve, mert a kedvetlen eladónő rászól.

Végül a cukrászdában kötnek ki, fagyiznak. Utoljára a mozgólépcsőt is kipróbálják. Ingrid nem mer rálépni a „gépre”, ahogy ő nevezi. Lent várakozik egy önkéntessel, amíg a többiek viháncolva le és fel utazgatnak. Színpompás oszlop mellett áll, átöleli.

Körülötte jönnek-mennek az emberek, észre sem veszik. Csak egy öreg néni közeledik feléje, lehajol hozzá, megsimogatja és néhány szem cukorkát csúsztat a zsebébe. Koldusnak nézi, a koldusok szoktak ácsorogni, céltalanul, oszlopok mellett. Nem tudhatja, hogy Ingrid a társait várja, akik nemsokára fölbukkannak a nagy forgatagban. Mindnyájan boldogan és elégedetten indulnak vissza az intézetbe.

Este van. Odafönt az égen csillagok villódnak, mint fényes gombostűfejek egy óriási tűpárnán. Ingrid az első emeleti folyosón várja, hogy tiszta fehérneműt hozzon az éjszakai gondozónő.

Lent az utcán csendesedik a moraj. Suhanás hallatszik. Valami az ablakpárkányra száll. Egy csillag, egy sziporkázó kiscsillag. Megrázza magát, majd megszólal:

- Ingrid, érted jöttem.
- Ki vagy? – kérdi a kislány.
- Csillag vagyok, églakó.
- Szúrós vagy, hideg és nyirkos – mondja a lányka, miután jobb kezével megtapintja a csillagot.

– Ne félj tőlem. Segítek, helyezkedj el a hátamon.

Kis tétovázás után Ingrid úgy tesz, ahogy a csillag mondja. Lassan emelkednek, egy darabig a város fölött lebegnek, hogy a kis utas még egyszer meghallgathassa az ismerős neszeket és zajokat, a kellemeseket és a kellemetleneket egyaránt. Aztán egy-két illanó villanás, villanó illanás, és tovatűnnek. Ingrid ágya azóta üres. Hol van most ő? Fönt-fönt, a magasban egy kiscsillaggal kézen fogva sétál a végtelen égi tereken. Ráérősen sétálgat, soha nem siet, szívéből elpárolgott a hiányérzet.

A hosszú-hosszú séták között Ingrid és a kiscsillag álmokat gombolygatnak meg gömbölygetnek, majd a földi világba görgetnek a világtalan gyerekeknek, abba az ismerős városba, abba az ismerős épületbe. Az álmok pedig gurulnak a földszinti és az emeleti folyosókon. Gurulnak, gurulnak, közben hatalmasra nőnek, de csak éjjelente. Nappal összezsugorodnak, visszahúzódnak a sarkokba, a zugokba, a falrepedésekbe és padlórésekbe. Visszahúzódnak a várásba s a várakozásba.

Éjszaka van újra. Figyelj és fülelj! – Hallod a guruló álmokat?

– Nemcsak hallom. Most már látom is őket.

(Vége)

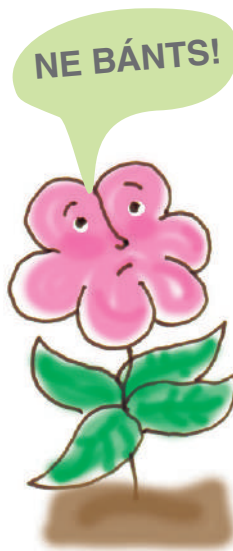
MÜLLER KATI rajzai

NE FELEJTS ÉS NEFELEJCS

– Nem hiszek a szememnek! – kiáltott fel *tan*-apó látva, milyen sok szógyerek gyült köréje, hogy meghallgassa novemberi szómeséjét. – Ma arra tanítalak meg, hogy a fülünknek se hihetünk éppen mindig. A magyar helyesírás egyik alapelve a *kiejtés szerinti írásmód*, azaz (szemben az angollal, a franciával) legtöbb esetben nyugodtan hihetsz a fülednek: azt írd, amit hallasz. Nyelvünk tükrözi egyenes jellemünket, a nyílt, őszinte szókimondást: ami szívről, a szánkon, ami szánkon, a tollunkon. Kivétel a családnevekben megőrzött *hagyományos írásmód*: Madách, Széchenyi, Eötvös, Wass, valamint a *szóelemző írásmód*: igazság, kardja, mondta, parttalan. A szóelemző írás olyan, mint az ünnepi viselet szemben a háziruhával: szóban megengedünk magunknak egy kis ejtéskönnyítő lazaságot, írásban azonban tükrözzük a szó szerkezetét, a tövet, a toldalékokat. Ezt hallod: [*egésség*], de ezt írod: *egész-ség*, megőrizve a szó lelkét-gyökerét (*egész*).

– Mi hová tartozunk? – pityeredett el *nebáncsvirág*.

– Ha nincs helyünk köztetek, fellázadunk – pattogott *haddelhadd*, *nemulass* és *szedett-vedett*.

– Nyugalom – békítette őket *tan*-apó. – Ti is fontos cseppjei vagytok nyelvünk tengerének. Ritkák és furcsák, de annál értékesebbek. Mondatból váltatok szóvá, a gyakori használat olvasztott össze főnévvé vagy melléknévvé. Őrzitek a mondat értelmét, erejét, de helyesírások inkább a kiejtést követi. Te, kényeske *nebáncsvirág*, a *Ne bánts!*-ből születél.

– Én pedig a *Hagyd el, hagyd!*-ből – találta ki *haddelhadd*, mert nemcsak a keze, az esze is gyorsan járt.

– Én nem torzultam, csak összeforrtam – ujjongott *nemulass*.

Szedett-vedett szégyenkezve motyogta:

– Az én eredetem nem valami előke-lő, talán az árokpartról *szedtek*, és oda is *vetettek* el.

– A *Kelj fel, Jancsi!* mondatból csak egy vesszőt kellett kisöpörnöm, a szavakat összeragasztanom, és hipp-hopp a kedvenc játékom lett belőle – füttyülte a *keljfeljancsi* szél, és a novemberi ég máris tisztán ragyogott.

Tan-apó mélázva nézte:

– *Ne felejtsetek el nefelejcs*et. Ő most az ég kékjébe költözött, de tavasszal újra virít majd, és hűsége biztat. Olyan lesz, mint egy csepp ég a fűben.

SZÓLJ, SZÁM!

1. Foglaljátok mondatba a novemberi mese szereplőit: **nebáncsvirág**, **haddelhadd**, **nemulass**, **szedett-vedett**, **keljfeljancsi**, **nefelejcs**.

2. Mit jelent a **szélnek ereszti** szólás? Keressetek rokon értelmű kifejezéseket.

A megfejtéseket honlapunkon közöljük:
www.napsugar.ro/category/megfejtések

E havi díjazottaink: Rácz István, Marosfelfalu; a székelyudvarhelyi Bethlen Gábor Iskola III. B osztálya; a székelyhodosi harmadikosok.

HAVONTA
ÉS ÉV VÉGÉN
DÍJAKAT
SORSOLUNK KI!

ILYEN A SPORT HALMOZOTT PRÓBÁK

MÜLLER KATI rovata

A sok sportágban tehetséges szuperhősök számára kitalálták az összetett sportokat, ahol a versenyzők több próbában mérkőznek, amíg kiderül, ki a győztes.

A kétpróba, azaz biatlon téli sport. Hátukon fegyverrel, sítalpon futnak a sportolók. Időnként megállnak és célba lőnek álló, majd fekvő testhelyzetben.

A triatlon három próbából áll. A versenyzőknek úszni, kerékpározni és futni kell. Az átöltözés depóidőnek nevezett ideje is a versenyidő része, így a triatlon valójában öt részből áll. A próbák közötti felszerelés-váltást edzésen gyakorolják, pont, mint a három táv teljesítését. A gyors átöltözést segíti a gyorsan száradó anyagból készült mez. A bicikli pedáljára előre felszerelik a cipőt. Az olimpiai triatlon-táv 1,5 km úszás, 40 km kerékpár, 10 km futás. Sári a korosztályához illő – 200 méter úszás, 4 kilométer kerékpározás és 1000 méter futás – távot már ügyesen teljesíti.

A vívást, úszást, kombinált futást-lövészetet, illetve a lovaglást nemrég felváltó akadálypályát magába foglaló öttusáról 2024. októberi lapszámbunkban meséltünk.

A hétpróbas gazember lehet ugyan elvete-mült gonosztevő, a sportban viszont a hétpróbasok az atlétika hét versenyszámát művelik. Nők és férfiak egyaránt versenyeznek. A próbák nemként különböznek.

A férfiak próbáit időrendi sorrendben a cikk alatt sorakozó piktogramokon láthatod. A versenyszámokat két nap alatt rendezik meg, az első versenynapon négy, a másodikon három számra kerül sor, a győztes kilétét pontrendszer alapján állapítják meg.

Az ennél is nehezebb tízpróba vagy dekatlon versenyeket csak férfiak számára rendezik. Mivel manapság már minden sportághoz speciális lábbelit használnak, a tízpróbas sportoló legalább tíz pár cipővel érkezik a versenyre!

Gyuri azon gondolkozik, hogy amikor nagy lesz, új versenyformát honosít meg, amelyben pontrendszer alapján mindenki a kedvére kiválasztott 3 sportágban versenyezhet. Úgy gondolja, ő a falmászás-tájfutás-sakk kombinációban akár bajnok is lehetne!

60 MÉTER
SÍKFUTÁS

TÁVOL-
UGRÁS

SÚLY-
LÖKÉS

MAGAS-
UGRÁS

60 MÉTER
GÁTFUTÁS

RÚD-
UGRÁS

1000 MÉTER
SÍKFUTÁS

A HÓNAP KÉRDÉSE

Ha beneveznél a Gyuri versenyére, te melyik három sportágot választanád?

HARMADIKOSOK, FIGYELEM!

Sportoljatok a Napsugárral! Nevezetek be a Napsugár Öttusa Bajnokságra! A nevezés feltétele: a sportrovat kérdéseire beküldött legalább 3 válasz. A válaszokat a naps.sziv@napsugar.ro címre várjuk, de postázhatjátok, vagy odaadhatjátok terjesztőinknek is 2026. január 31-ig.

MASZAT MŰVÉSZ MŰHELYÉBEN TERMÉSZETES, VIDÁM ARCOK

MASZAT MŰVÉSZ FELHÍVÁSA

Gyűjtsetek sokféle falevelet, termést, virágszirmokat, ágakat, kavicsokat. Kiránduláson és az iskolaudvaron a földön, az osztályteremben papírlapon állítsátok össze a vidám arcképet, emberalakot, állatot az összegyűjtött természetes anyagokból. Ha papíron dolgoztok, kiegészíthetitek rajzzal, és oda is ragaszthatjátok a darabokat. Az alkotásotokhoz csak természetben gyűjtött tárgyakat használjatok, műanyagot ne.

Készítsetek fényképet az elkészült munkáról, és küldjétek el nekünk!

▲▲▲▲▲
**HAVONTA
ÉS ÉV VÉGÉN
DÍJAKAT
SOR SOLUNK KI!**

NYERTESEINK:
a gyergyószentmiklósi Fogarasy Mihály Általános Iskola II. SbS;
a szászrégeni Petru Maior Líceum III. B osztálya.

Összeállította: BAK SÁRA

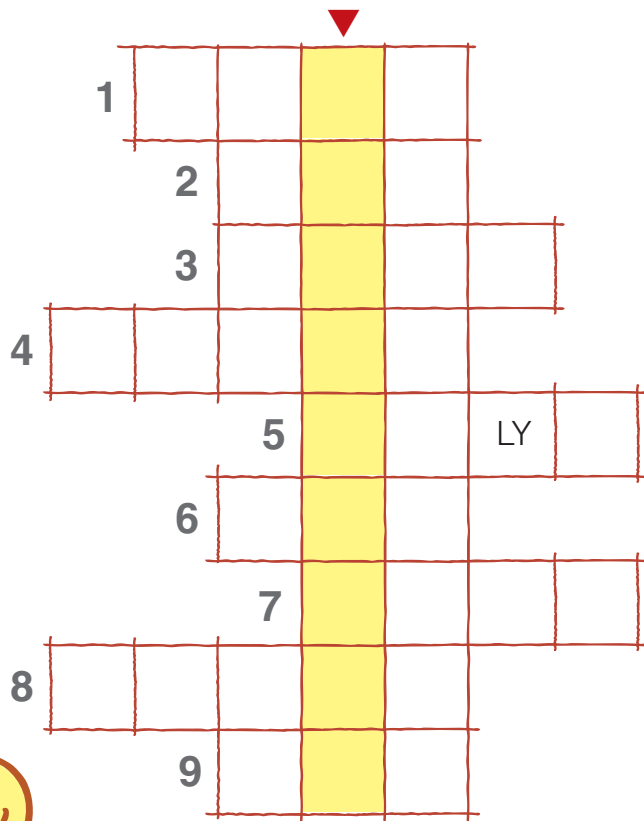
TALÁLD KI!

MÜLLER KATI rovata

A megfejtéseket a 26. oldalon találod.

1 A találós kérdésekre adott válaszokat írd be a megfelelő sorokba. A sárga kockákba került betűkből egy novemberi szokás nevét olvashatod ki.

- 1., 7. Púp a hátán, de nem bánja, sivatagot körbejárja.
2. Egy házban négyen laknak, ahol se ajtó, se ablak, fán van a ház, amíg zöldek, megbarnulva érnek földet.
3. Gyümölcs vagyok, édes vagyok, ha megértem, piros vagyok. Télen jól elrejt a kamra, mi is volnék, ha nem ...
- 4., 8. Ha feldobják, fehér, ha leesik, sárga.
5. Háló nélkül halászik, kéményeken tanyázik, elköltözik, ha fázik.
6. Lába van, de mégsem jár, igen gyakran vízben áll, bárhol legyen, összeköt, kapcsolatot két oldal közt.
9. Magasabb a toronynál, vékonyabb a nádszálnál.

NEVESS VELEM!

– Nem vagyok túl jó angolból, de annyit tudok legalább, hogy leg a láb.

– Mi az, amikor két matematikus veszekszik?
– Négyzeteltérés.

Megy a hegedű az utcán. Találkozik a tokkal.

– Szevasz, hegedű!
– Szevasztok!

– Szervusz, Zöldike.
– Szervusz, szintévesztő farkas.

– Mi az: ugat, harap és focizik?
– Labdarúgó-Eb.

– Mi az: kék és három betű?
– Kék!

– Hogy hívják a félénk tolltartót?
– Attól-tartó...

– Mi az: fán van, zöld és nyávog?

– Mókus zöld kabátban idegen nyelvet tanul.

– Miért karikás az ördög szeme?

– Mert ő sosem alszik.

– Melyik a legapróbb favicc?

– A fűrészpor.

2 Melyik közmondást rajzoltuk le? Mit jelent? **Hogy kerül a?**

REJTVÉNY-PÁLYÁZAT

Mit kérdez a töklámpás? A rejtvény megfejtéséből kiderül. Küldd el nekünk!

VÍZSZINTES

1. A megfejtés

- 5. Küzdelem, csata
- 9. A te tulajdonod
- 10. Rész, szakadás van rajta
- 11. A „tyúkgyerek”
- 13. Becézett Zakariás
- 14. Zágoni Attila monogramja
- 15. Otthonában
- 17. Vés
- 18. Karmával megsebesítő
- 21. Bömbölni kezd!
- 22. Tíz gramm
- 24. A szélein diós!
- 25. Előadóterem (AULA)
- 27. Egyes szám párja
- 29. Gyapjútakaró (CSERGE)
- 30. Majdnem kiderül!
- 31. Kis híján sósav!

1	2	3	4	F	É		5	6	7	8
9					10	Y				
11				12			13			
14			15			16		17		
	Ó		18				19			Ü
	21			22		23		24		
25			26		27		28			
29				G			30			
31					S	V		GY		

FÜGGŐLEGES

- 1. Vonatozó
- 2. Ágnes beceneve lehet (GICA)
- 3. Angol helyeslés
- 4. Lánynév (EDINA)
- 5. Huzal eleje!
- 6. Szándékozó
- 7. Helyező, tevő
- 8. Csiripelni kezd!
- 12. Régi fegyver
- 16. Antal Olga monogramja
- 18. Gabona (KÖLES)
- 19. Gömbölyű játékszer
- 20. Verjük!
- 21. A mohácsi farsang jelmezes alakja (BUSÓ)
- 23. Kezdődik a körtánc!
- 24. Román mosószer-márka
- 25. Labdacsvég!
- 26. Menyasszony
- 28. Madár „gyomra”

VAJNÁR ILONA rejtvénye

E havi díjazottak: Antal Regina Mária, Gyimesbükk;
Farkas Anna-Veronika, Nyárádkarácson; Gábor Hanna, Torda;
Jakabos Szabolcs, Kézdivásárhely; Silye Hanga, Kolozsvár.

**HAVONTA
ÉS ÉV VÉGÉN
DÍJAKAT
SOR SOLUNK KI!**

KÓSZABÓSZÁ

postát bont

Az elmúlt tanév legszebb Napsugár-bélyeggyűjteményeiből válogattunk: **Csík-szentdomokos**, Cseralja Iskola, **Bács Henrietta** és **Kurkó István** osztálya (1-2); **Gyergyószentmiklós**, Fogarasy Mihály Iskola, **Molnár Mária-Zsuzsanna** osztálya (3); **Kovászna**, Kőrösi Csoma Sándor Líceum, **Bede Imola** osztálya (4).

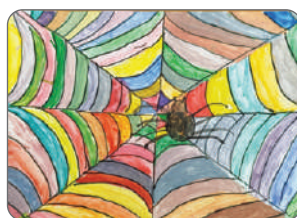
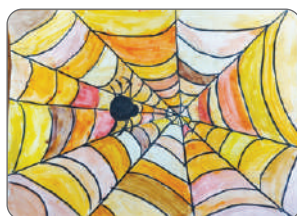
Tekerőpatakon, Kozma Emőke összevont osztályában szőlőfürtbe rajzolták a még mindig friss nyári emlékeket.

Bíró Annamária tekerőpataki tanítványainak osztálydala:
Isten hozott, harmadikosok,
Az új tanévben lesz kaland, sok.

Refrén: Anci tancival együtt tanulunk,
Együtt is játszunk, sokat olvasunk.

Bagoly Bénivel együtt leszünk,
Sok népdalt együtt énekelünk. Refr.
A tánc és móka mindig velünk,
A színjátszás is nagy kedvencünk. Refr.
Versenyeken ügyeskedünk,
Sok tevékenységen részt veszünk. Refr.
Napsugár-olvasók maradunk,
Levelet ír csipet-csapatunk. Refr.

Avasújvárosban Krupa Anna tanítványai kosztümös előadásokkal ünnepelték a népmese napját.

A **gyergyószentmiklói** Fogarasy Mihály Iskola III. A osztályától és **Csáki Renáta** tanító nénitől, illetve **Imre Adelin** olthévízi olvasónktól őszi színekben pompázó, pókos rajzokat kaptunk.

MAROSVÁSÁRHELY

Jót nevettünk a szeptemberi rejtvény csattanóján, hiszen olvasni mi már mindannyian megtanultunk! Köszönjük az órarendet, segítségével önállóan, szülői segítség nélkül csomagolják taneszközeiket a harmadikosok!
Galaczi Olga tanítónő a **sepsiszentgyörgyi** Mikes Kelemen Líceumból

A Találd ki! feladatok megfejtései

1. Világítás; 2. Hogy kerül a csizma az asztalra? – Jelentése: Hát ennek mi köze van a dologhoz; hogy tartozik, kerül ez ide?

Vágjátok ki, és ragasszátok az osztály gyűjtőlapjára a bélyeget.

NAPSUGÁR-SZIVÁRVÁNY KÉPTÁR

Képzőművész munkatársaink képeslapjaiból az induló tanévben is küldünk azoknak az olvasóinknak, akik rendszeresen írnak, rajzolnak nekünk.

Gyűjtsd te is!

Egyszer egy tündérfiú kint repült a szabadban. Oda ment hozzá egy tulipánlány, és arra kérte, segítsen megtalálni a varázsmacskáját. Ez nem volt könnyű, mert a cica változtatta az alakját.

Szerencsére a tündérfiúnak volt egy varázsszemüvege, amivel mindent látott. Így megkerült a bolhává változott varázscica.

Együtt repültek haza.

Farkas Anna-Veronika,

Nyárádkarácson

Jakab Tünde Emese

osztálya, Székely-
udvarhely, Tamási
Áron Gimnázium

Élt egyszer három jó barát: Szamuráj Szabi, Tűzoltó Tamás és Bokszos Bence. Egyszer, amikor találkoztak, elmesélték egymásnak, hogy kivel mi történt:

– Eloltottam egy hatalmas tüzet – mondta büszkén Tűzoltó Tamás.

– Jól teljesítettem az edzésen – mondta örömmel Szamuráj Szabi.

– Nekem eltört a kezem – mondta szomorúan Bokszos Bence. – Az ellenfelem, Bokszos Balázs kibotlasztott, és ráestem a kezemre.

– Álljunk bosszút – mondta Szamuráj Szabi.

– Nem, az nem jó ötlet – felelte Tűzoltó Tamás. – Még neki is baja eshet.

Pár hét múlva meggyógyult Bokszos Bence, és a barátai rögtön meglátogatták.

– Nagyon örülünk, hogy meggyógyultál! – mondták.

– Holnap van a születésnapom! Meghívlak titeket meg Bokszos Balázst, Kardos Kristófot, Focis Ferit és Orvos Ottót.

– Miért hívod meg Bokszos Balázst? Hát eltörte a kezed – kérdezte Szamuráj Szabi.

– Nem baj, azért meg kell hívni – válaszolta Bokszos Bence.

– Így van, azért meg kell hívni – mondta Tűzoltó Tamás.

– Akkor holnap találkozunk – mondta Szamuráj Szabi.

Aztán másnap mulattak, táncoltak, és boldogan éltek, míg meg nem haltak.

Szalfetter Sándor Adolf, Lövete

Mikor hétéves voltam,
hét virágon laktam.
Delia mosolygott,
én pirultam virággá.

Mikor nyolcéves voltam,
nyolc szál virágom volt.
Delia mosolygott,
én átadtam nyolc szál virágom.

Mikor huszonkét éves voltam,
két kezét kértem.
Delia mosolygott,
én röpdöstem örömben.

Mikor harminchárom éves voltam,
három gyerek sírt.
Delia mosolygott,
én mindent köszönök!

Zagyva Katalin,
Budapest

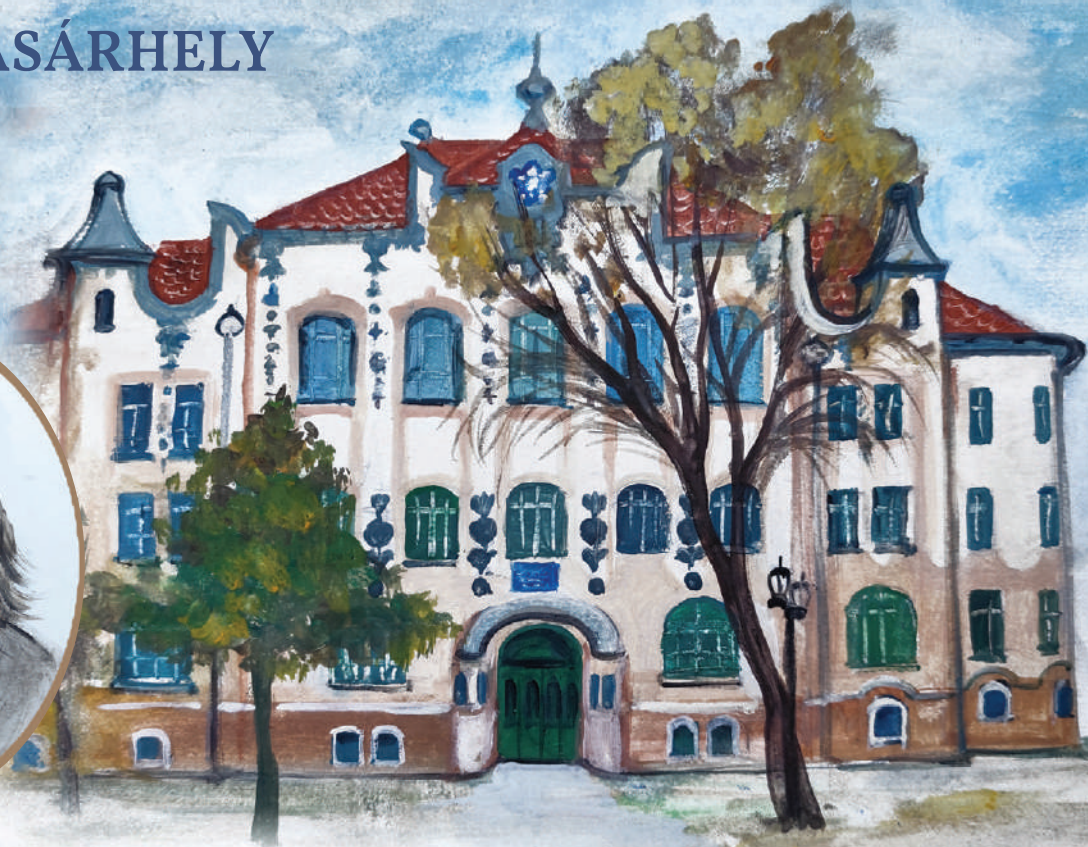
Módi Jonatán,
Zilah

Urus Tünde osztálya,
Csíkszentdomokos

ALMA MATER

BOLYAI FARKAS ELMÉLETI LÍCEUM MAROSVÁSÁRHELY

Lassan 70 éve viseli híres tanára nevét az 1557-ben alapított Marosvásárhelyi Református Kollégium. Kétszáz éve a mai Bolyai téri épületegyüttesben működik. Leghíresebb diákjai a matematikus-zseni Bolyai János, a Nyelvművelő Társaságot alapító Aranka György, a városépítő polgármester, Bernády György. Tíz éve ismét magyar tannyelvű iskola.

Ti, akik azon munkálódtok hogy az emberi nem ezen a félelmes ösvényen oda kivezetessék, akik a lámpást tartjátok, akik az olajat töltitek, a világosság Istene áldjon meg!
(Bolyai Farkas székfoglaló beszéde, Marosvásárhely, 1804)

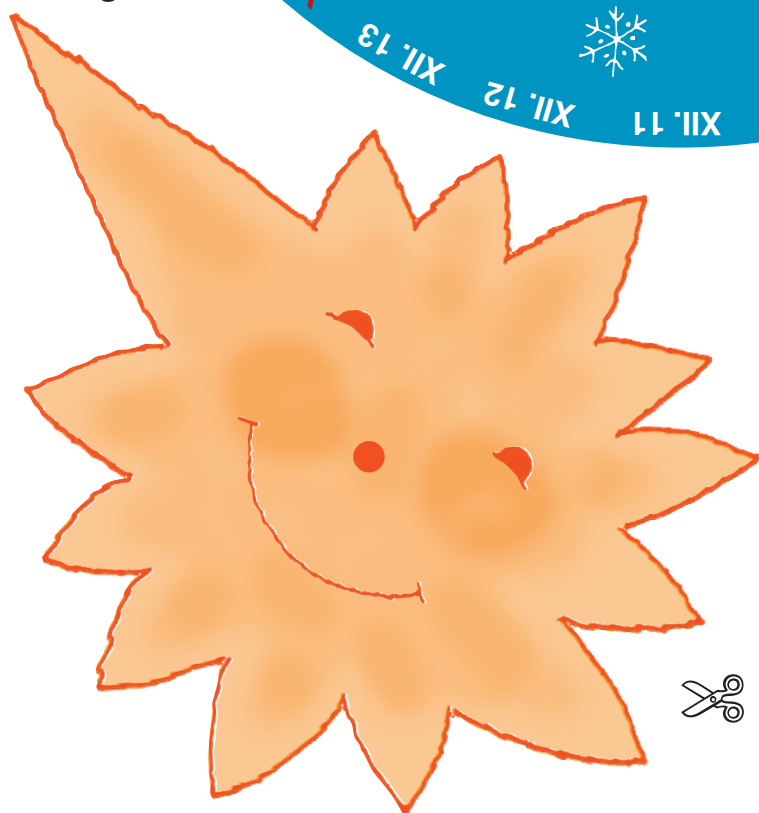

JÁNOSI ANDREA rajza

NAPSUGÁR

adventi naptár

- Vágd ki a kört és a csillagot.
- Milton-kapocs vagy parafa dugóba szúrt rajzszeg segítségével rögzítsd egymáshoz a kettőt.
- A csillag leghosszabb sugara mutatja, az adventi időszak melyik napján járunk. Nap mint nap forgasd eggyel odébb a csillagszár-mutatót.

